

CONCURSUL NAȚIONAL TRANSCURRICULAR DE LECTURĂ ȘI INTERPRETARE
„IONEL TEODOREANU”
Ediția a XX-a, Iași, 21-24 mai 2026
Clasa a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Total: 100 de puncte.
- Timp de lucru: 3 ore.

Subiectul I**70 de puncte****Citește cu atenție textele următoare, pentru a răspunde cerințelor formulate în continuare.****A. Lectura textului literar (40 de puncte)**

M-am ridicat în picioare în pat deasupra cărții deschise pe jos și m-am aruncat pur și simplu în ea cu capul în jos, ca într-un bazin de înot (asta cred că nu a mai încercat-o nimeni - aruncarea în carte, nu doar intrarea liniștită, cu grijă în ea!).

M-am trezit la început un pic amețit printre litere, cuvinte, semne de punctuație. Câteva semne de exclamare m-au cam înțepat și am alunecat zdravăn pe unele **o**-uri și **s**-uri. Treptat însă, cuvintele s-au transformat în personaje în carne și oase. Am ajuns înăuntrul poveștilor. Deși puteam zări undeva sus colțul biroului meu, eram departe de lumea mea cu lecții pentru școală, antrenamente la tenis, ore fixe de stat la computer.

Am trecut cu greu de titlu și mai ales de cuvântul „melancolie” de care auzisem, dar habar nu aveam ce înseamnă. Chiar atunci când mi s-a explicat că este o stare de tristețe amestecată cu visare și dor de izolare nu am înțeles mare lucru pentru că un copil nu prea e trist și nu are de ce să vrea să se izoleze. Oricum, după ce am trecut de titlu, am început să mă întâlnesc pe rând cu personaje bizare. [...]

Cel mai mult mi-a plăcut de Sam, băiatul-stridie. Nu întâmplător Tim a dat titlul cărții după povestea lui. Între noi s-a legat o prietenie frumoasă... Când am văzut că părinții lui, rușinați de modul cum arată, voiau cu adevărat să-l mănânce ca pe o stridie... m-am hotărât să fac ceva să îl salvez, să-l iau de acolo.

Am încercat mai multe soluții. Mai întâi m-am gândit să-l mut în altă poveste tot a lui Tim sau măcar să schimb finalul acestei povești. Pentru asta trebuia însă să iau legătura cu Tim, să am acordul lui, pentru că doar autorul poate să rescrie, să mute personajele, să schimbe finalurile. [...]

Mi-a venit o altă idee. Să-l iau de-acolo și să îl duc cu mine acasă. Să îl scot cu totul din orice poveste. Dar, pe de altă parte, m-am gândit, oare viața mea nu e tot o poveste? O altă poveste în care nu știu dacă i-ar fi fost mai bine. Nu știu cum ar fi trăit băiatul-stridie printre oameni.

Laura Grünberg, *Într-o carte*,
în vol. **Care-i faza cu cititul**, coord. Liviu Papadima (2010)

1. Formulează, în enunțuri, două idei principale din textul dat. **5 puncte**
2. Prezintă, în două-trei enunțuri, o trăsătură a personajului principal, identificată în fragmentul citat. **5 puncte**
3. Explică, în 30-60 de cuvinte, semnificația secvenței: *Dar, pe de altă parte, m-am gândit, oare viața mea nu e tot o poveste? O altă poveste în care nu știu dacă i-ar fi fost mai bine.* **5 puncte**
4. Ilustrează, pe baza fragmentului dat, două trăsături ale textului literar. **5 puncte**
5. Crezi că personajul preferat dintr-o carte îți poate deveni prieten? Exprimă-ți opinia, în 100-150 de cuvinte, valorificând o secvență din textul-suport. **20 de puncte**

B. Lectura textului nonliterar (30 de puncte)

Perla (în română și *mărgăritar*) este un obiect rotund din sidef, produs în interiorul unor moluște bivalve*, de obicei stridii. Perla este o combinație de cristale care determină prin fenomenul interferență luciul perlei. Găsirea perlelor era o îndeletnicire grea și se realiza prin scufundare la adâncime și pescuirea scoicilor. Au fost descoperite perle bine conservate în Mexic, cu o vechime de aproximativ 2500 de ani î.Hr., și în ruinele Pompeiului (79 î. Hr). Etimologia** cuvântului „perlă” are diferite origini. Romanii utilizau denumirea grecească „margarita”, care descria un obiect de o valoare unică, deosebită, simbolizând persoana iubită sau copilul preferat. Termenul „perlă” a devenit metaforă pentru ceva extrem de rar, foarte delicat, demn de admirat și foarte valoros.

Perlele sunt considerate în majoritatea culturilor ca fiind aducătoare de noroc și de fericire, încă din cele mai vechi timpuri. În Roma antică, perlele erau deosebit de prețuite de către aristocrați, fiind singurii care aveau dreptul să le poarte. În China, perlele simbolizau bogăția, înțelepciunea, demnitatea și puterea, în India erau considerate un simbol al lacrimilor, iar în Japonia însemnau noroc. Maharajahul Rana din Dolfur (1863-1901), numit și Prințul Perlelor, își împodobește hainele cu perle, iar baldachinul patului și acoperișurile palatului erau de asemenea acoperite cu perle.

Perlele naturale sunt accidentale și foarte rare (rata fiind de 1 la 1 000), au în general dimensiuni mici și neregulate, cele mari și sferice sunt extrem de rare. Scoicile producătoare de perle sunt stridiile. Acestea pot fi întâlnite în Marea Roșie, Oceanul Indian, Pacific, dar și în apele Oceanului Atlantic. Cele mai valoroase perle naturale provin din zona Bahrain și Golful Persic. În 1579, Filip al II-lea, regele Spaniei, a cumpărat o perlă de dimensiunea unui ou de porumbel cunoscută sub numele de *Peregrina*.

(text adaptat după Wikipedia)

***bivalve** – compus din două părți

****etimologie** – originea sau proveniența unui cuvânt

1. Notează, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare variantei corecte de răspuns.

Numărul de litere este egal cu numărul de sunete în toate cuvintele din seria:

a) *erau, înțelepciunea, luciul;*

c) *calciu, obicei, fiind;*

b) *ceva, accidentale, cele;*

d) *general, îndeletnicire, aproximativ.*

5 puncte

2. Scrie câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al următoarelor cuvinte: *o combinație, găsirea, o îndeletnicire, valoros, simbolizau.*

5 puncte

3. Alcătuieste un enunț în care verbul din secvența *Etimologia cuvântului „perlă” are diferite origini* să aibă o altă valoare morfologică, pe care o vei preciza.

5 puncte

4. Transcrie, din textul B, următoarele părți de vorbire, precizându-le: un verb la indicativ, timpul imperfect, un adjectiv la numărul plural, un adjectiv la gradul de comparație superlativ absolut de superioritate, un substantiv comun articulat nehotărât, un substantiv comun la numărul plural, nearticulat.

5 puncte

5. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în textul nonliterar dat.

5 puncte

6. Asociază textul B cu textul A, prezentând, în 50-70 de cuvinte, o asemănare la nivelul conținutului.

5 puncte

Subiectul al II-lea

(20 de puncte)

Privește cu atenție tabloul *Studentul*, realizat de pictorul Nello Iovine*, apoi rezolvă următoarele sarcini de lucru.

1. Prezintă, în 80-100 de cuvinte, un detaliu cromatic sau de compoziție din tablou.

5 puncte

2. Valorificând sugestiile picturii și ale textului A, redactează o compunere narativă de minimum 200 de cuvinte, cu titlul **Un personaj printre oameni**, care să conțină o întâmplare deosebită petrecută în timpul lecturii.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- respectarea particularităților textului narativ;
- adecvarea compunerii la cerință, prin valorificarea creativă a picturii și a textului indicat;

- integrarea în textul compunerii a următoarei secvențe, pe care o vei sublinia: *Mi-a venit o altă idee. Să-l iau de-acolo și să îl duc cu mine acasă. Să îl scot cu totul din orice poveste.*

- respectarea normelor de redactare.

15 puncte

***Nello Iovine** - artist figurativ, portretist și pictor de peisaje clasice